

Přípravná třída

Výchovný a vzdělávací program pro děti s odkladem školní docházky

Cíle a prostředky

Cílem přípravné třídy je systematicky připravovat děti s odkladem školní docházky k bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu od 1. ročníku základní školy a předcházet tak u nich případným neúspěšným začátkům ve školní docházce, které by mohly ohrozit průběh jejich dalšího vzdělávání a tím i jejich perspektivy v dalším životě.

Stanoveného cíle se dosahuje uplatňováním nejrůznějších výchovně vzdělávacích prostředků, které svým obsahem i formou odpovídají stupni vývoje dětí. Základem je organizovaná činnost dětí – různé druhy her (didaktické, konstruktivní, soutěživé), rozhovor, učení, vycházky, pracovní, pohybové, hudební a výtvarné činnosti.

Těžiště práce spočívá v rozumové výchově, skládající se z několika složek (jazykové a komunikativní výchovy, rozvoje matematických představ a rozvoje poznání) a v rozvíjení zručnosti a praktických dovedností dětí.

Velký význam má pro tyto děti také výtvarná, hudební a tělesná výchova.

Doba vyučování

Doba vyučování na základní škole je 20 vyučovacích hodin týdně rozdělených na kratší časové úseky se střídáním činností podle potřeb dětí.

Přípravná třída a její hodnocení

Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. K dokumentaci se používá třídní výkaz s katalogovými listy pro nižší stupeň. Na konci školního roku se stručně slovně zhodnotí, s jakým výsledkem dítě přípravnou třídu absolvovalo. Děti nedostávají vysvědčení, na konci přípravné třídy obdrží např. „Pochvalný list“ nebo jiné obdobné osvědčení o návštěvě této třídy.

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu v přípravné třídě

Výchovný a vzdělávací program pro přípravnou třídu je zpracován do okruhů učiva. Každá škola si podle svých podmínek a na základě znalostí úrovně vývoje dětí v konkrétní přípravné třídě vypracuje vlastní rámcový výchovně vzdělávací plán (s možností korekce). Rozhodující jsou vždy individuální možnosti a schopnosti dětí, jejich tempo zvládnutí požadavků. O tom, co a v jakém rozsahu budou jednotlivé děti schopny zvládnout a o konkrétním výběru činností by měl

rozhodovat třídní učitel, který děti i jejich specifické problémy dobře pozná. S dětmi je třeba postupovat takovým tempem, aby je práce v přípravné třídě zaujala a zároveň v co největší míře napomáhala jejich rozvoji. Přípravná třída je obdobím, které musí dětem ponechat dostatek času a prostoru, aby se mohly postupně seznámit s novou situací, tj. přizpůsobit se a přivyknout všem změnám (nové roli, nové společnosti, novým požadavkům, časovému řádu). Organizace i program přípravné třídy by měly být maximálně přizpůsobeny vývojovým a jazykovým možnostem dětí a jejich potřebám.

Na samém počátku přípravné třídy je třeba velké trpělivosti, děti je často nutné učit i těm nejzákladnějším návykům. K navázání kontaktu je vhodné například využít maňáska. Začíná se přizpůsobením kolektivu a poznáváním školního prostředí a režimu. Pomalu se přechází k didaktickým a konstruktivním hrám, při kterých děti hravou formou pochopí daný úkol a snáze jej zvládají. Všechno má ve třídě své místo, svůj řád, a tím si děti lépe zapamatují, co kam patří a k čemu co slouží.

Pro práci v přípravné třídě je velmi důležité vytvoření příjemného prostředí, aby děti odcházely domů s pocitem uspokojení ze dne prožitého ve škole a těšily se na každý další den.

K plnění výchovných a vzdělávacích úkolů je zapotřebí využívat všech i netradičních metod a forem výuky, děti je třeba v co největší míře motivovat a vzbuzovat jejich zájem o zadaný úkol a jeho dokončení. Jednotlivé činnosti musí být do programu zařazovány promyšleně, s ohledem na rovnováhu psychického zatížení dětí - střídát živější pohyb s klidnou prací u stolečků, náročnější činnosti s méně náročnými. Délku vyučovací jednotky si učitel určuje podle toho, co je předmětem činnosti, podle stavu pozornosti dětí či jejich únavy. Na konci přípravné třídy by měly být děti schopny soustředění asi na 20 minut.

Každé dítě je třeba často chválit a umožnit mu prožít uspokojení z dobře vykonané práce. Od učitele vyžaduje práce v přípravné třídě nejen velkou trpělivost, ale i značnou pedagogickou tvořivost. Jeho role spočívá především ve vytváření motivujícího a stimulujícího prostředí. Proto velmi záleží na výběru osobnosti učitele pro přípravný ročník, na jeho schopnosti navázat kontakt s dětmi a také s rodiči. Měl by to být kvalifikovaný učitel, který má již zkušenosti s vyučováním na prvním stupni.

Navázání kontaktu s rodinou a získání její důvěry je velkým přínosem pro práci v přípravné třídě a pro vzdělávací dráhu dětí. Učitel se musí stále snažit o kontakt s rodinou, vzbudit u rodičů zájem o výsledky činnosti dětí, jejich úspěchy i problémy. Rodiče by měli být seznamováni s možnostmi, jak mohou svým dětem pomoci – a to prostřednictvím všech způsobů, které se učiteli podaří realizovat,

ať už to jsou návštěvy rodičů ve škole při vyučování nebo besídkách či jiných společných akcích, výletech, schůzkách rodičů.

Rodiče by měli nabýt přesvědčení, že učitel má opravdový zájem o rozvoj jejich dítěte a že docházka do přípravného ročníku je pro jejich dítě přínosem.